

Azië 8 - VERSLAG THAILAND (23 december 2003 t/m 8 februari 2004)

Ik zit vandaag (9 april) onverwacht nog steeds in Baguio op de Filipijnen, vanwege Goede Vrijdag, stopten de bussen richting Sagada al vroeg vanmorgen. Dus alle tijd voor het begin van een nieuw verslag.

Ko Pha Ngan, weer gezelligheid troef

Na een reis van 30 uur door Maleisië en Zuid-Thailand, met verschillende bussen en een boot, dan eindelijk terug op KPN. Een dag voor kerstavond, zag ik Rolf uit Eindhoven die ik nog kende van juli/augustus, weer terug in Laidback-resort waar hij verbleef. Mijn vaste verblijfplaats Coral was al vol, ondanks verwoede reserveringspogingen, maar ik zat toch meestal bij Laidback voor de gezelligheid. Voor 2 Euro per nacht kon ik hier een bungalow krijgen, en kon het feest beginnen. Rolf was inmiddels vergezeld van zijn Australische vriendin, enkele andere Australiërs en daar weer een Nederlandse vriendin van. Binnen twee dagen zat ik weer helemaal in het ritme, van snel allerlei mensen leren kennen en vooral feesten op Haat Rin-beach. Ruim drie weken hield ik het vol met weer de nodige buckets (de wonderlijke mix van rum, redbull en cola, waar je zowel dronken van wordt en een oppepper van krijgt), dansen en wat daaruit volgt, en waren er weer de nodige feesten: black moon party, oudejaarsnacht, full moon party. De dagen er tussendoor eindigde ik, en later ook Marc Classens uit Oirlo (die even drie weken op bezoek kwam), ook weer in vooral de Drop In of Cactus bar op Haat Rin sunrisebeach.

Buiten Rolf liep er niet zoveel meer oude westerse bekenden meer rond, maar Marjo (een Duitse DJ) was er nog, alleen was hij door onder andere geldproblemen wat meer opgefokt en ondertussen ook uit Laidback verwijderd. Daar kwam een hele groep van steeds weer wisselende mensen voor in de plaats uit Nederland (Miriam, en vooral gelachen met Willem en Kelly), België (Bruno en Johan (probeerde tevergeefs mijn idealisme te temperen met "Arme Guus"), Ierland (Peter, helaas is zijn lovende boodschap in mijn gastenboek op mijn website door mijn iets te overijverige webmaster verwijderd ("Gus, king of travelers." en dat zijn kaartspel-leven een heel nieuwe dimensie had gekregen sinds ik hem 'the escalator' leerde (geleerd van Fransen en inderdaad een mooi spel))), Zwitserland (Jeremy, (een halve Chinees die op oudejaarsnacht met allerlei vrouwen uitging dit vastlegde op zijn digitale fotocamera, maar ze eigenlijk helemaal niet meer kon herinneren "Who is this?", zei hij zo'n drie keer), Japan, Israël (Omry, hele leuke vent die ik later nog in Laos tegenkwam en inmiddels werk in Cambodja gevonden heeft), Duitsland (Mathias en Alex (even oud als ik, iet wat te praatgraag, maar een schitterende vent die geen afscheid van me wilde nemen, omdat hij anders zou gaan huilen)), en wat Noren ("Hello Mick (Jagger)", zeiden ze altijd. Verder schijn ik ondertussen afwisselend op de volgende mensen te lijken: Willem Dafoe (meest genoemd, maar had ik van tevoren nooit van gehoord, hij schijnt in o.a. in Platoon te spelen), Oliver Kahn, Klaus Kinski (vandaag hier in Baguio), Arnold Swartzenegger (met kort haar), Chuck Norris (met baard), en ik geloof nog een paar. Mensen die me horen praten en zien voor de eerste keer, denken dat ik of uit Duitsland, Frankrijk of Zwitserland kom, maar bijna nooit uit Nederland. Moet ik daar blij mee zijn?

Het actieve leven op KPN bestond verder uit de befaamde 'reggae boattrip', met gratis versnaperingen aan boord als drinkwater en joints. Dat men zich niet aan de beloofde route hield, kon de meeste mensen (dronken of stoned) dan ook weinig meer schelen, dus mijn protest hield ook weinig meer uit. Het afsluitende diner was dan wel weer gezellig, en ik leer het nooit "Ik kan niet tegen joints in Thailand en Laos", maar blijf dan toch maar weer vrolijk meedoen.

Verder nog wat oude Thaise vriend(inn)en ontmoet die het leven nog wat aangenamer maakten. Wel was de sfeer soms wat agressiever tijdens de feesten, inclusief Bali en Ko Phi werd ik zo'n vijf keer bedreigd met geweld door zowel Thaise als westerse mannen in verband met meestal westerse vrouwen. Als ik niet zou stoppen met hen te praten, kon ik problemen verwachten was zo ongeveer de boodschap.

Tja zo wordt het natuurlijk nooit wat (behalve oudejaarsnacht), jammer genoeg liet ik me net een keer te veel afbluffen zo. Dat geldt dan voor de westerse mannen, met de Thaise mannen kun je beter geen problemen krijgen. Zo kreeg een Nederlander die verhaal kwam halen over zijn gestolen camera, een hele groep Thaise mannen met lege bierflessen op zich af. Hij kon de flessen ontwijken en al vallend wegluchten. Met kapotte en bibberende knieën, kwam de boomlange jongen terug op het strand. Les 1 in Thailand is dan ook, zorg dat je problemen met hen voorkomt, want ze zijn altijd met meer.

De laatste avond op Ko Pha Ngan dreigde een Thai met een lege bierfles en een stok. Ik wist hem gelukkig net op tijd te kalmeren, maar was doodsbang dat hij ook nog ergens wat vrienden vanaf zou toveren. De Engelse vrouw die van hem af wou, zei me terug te komen de volgende nacht, maar ik had Marc al beloofd dat we na wat dagen uitstel dan echt zouden vertrekken de volgende dag, en dat was misschien ook maar beter.

Na in totaal 8 weken (incl. juli en augustus), nam ik met weemoed (voorlopig) afscheid van het eiland. Ik moet nog steeds terug voor de mooiste plekken op het eiland.

Overig Zuid-Thailand

Gelukkig dat Marc erbij was, want hij hield wat druk op de ketel, om toch ook wat van de omgeving te zien. Hij had maar kort de tijd namelijk, en wou niet elke avond, nacht en morgen en dus ook middag (om uit te slapen) verliezen aan alleen maar feesten. Hij beperkte zich ook wijselijk tot bier, maar Thais bier maakt me vooral slaperig en zeker niet gemotiveerd om te gaan dansen.

De volgende bestemming was Krabi, waar ik eerst 12,5 kg boeken, tijdschriften en weet ik wat meer bij het postkantoor dumpte. Zo dat luchtte weer wat op, een week of vijf later heb ik meestal weer hetzelfde probleem overigens. Ondanks dat ik nu een tijdje rondreis en beter zou moeten weten, lijkt het altijd of ik de meeste bagage heb van alle reizigers om me heen.

Dezelfde dag met een boot naar Raileh-beach, zeker een aanrader als je de keuze hebt uit ook Ao Nang-beach. Deze laatste heeft een veel minder mooie omgeving, en is veel drukker met allerlei autoverkeer en zo. De eilanden en het karstgebergte bij Raileh, en de vlakbij gelegen Phra Nang Bay en Ton Sai beach, zijn indrukwekkend en hebben wat weg van El Nido op Palawan in de Filippijnen. De tocht naar een viewpoint was inspannend, en lastig vanwege de steile beklimming, maar touwen brachten uitkomst. Vervolgens kon je afdalen naar een lagune, en zo'n 75% van de mensen ging inderdaad 90 graden naar beneden. Maar dit ging ons toch wat te ver, en wat tegen mijn natuur in besloten we toch maar om te keren. Een Amerikaanse vijftiger met zijn 16-jarige dochter gingen vervolgens doodleuk naar beneden. Ik liep ondertussen weken rond met een ontstoken voet opgelopen door allerlei wondjes op KPN, ik hoopte het weg te krijgen met jodium, maar dat bleek niet te gaan lukken. Een dokter en een antibioticakuur en zalf brachten uitkomst, zodat mijn schoen eindelijk weer paste.

Hoewel Ko Phi Phi nog wel wat aardig nachtleven heeft kon zeker Raileh-beach niet aan KPN tippen. Hier zaten meer de package toeristen, met eventueel kinderen. De eerste avond toch mijn gifmengsel (zelfgemaakte bucket) gemaakt, en een drinkspel met wat Australiërs deden de rest. Eén van hen moest gaan dansen op straat, en besloot mee te doen. Een paar minuten later een

hoop consternatie; ik had blijkbaar een kunststof lampenset omgestoten. De rest vluchtte wat laf weg, en ik werd omringd door Thaise medewerkers, die gelukkig niet agressief werden maar wel mijn paspoort wilden. Met mijn laatste beetje nuchterheid bleef ik hen dit tot drie keer toe weigeren die nacht. Ze zouden namelijk elk bedrag kunnen eisen, in ruil voor dit paspoort. Dat deed de eigenaar vervolgens dan toch de volgende ochtend; 80 Euro voor 1 gebroken kap. Ik kon in Bangkok ook zelf een nieuwe gaan halen zei hij. Ik weigerde dit en bood hem 40 Euro (nog steeds minstens twee keer te veel). “Dan ga maar naar de politie bij Ao Nang”, zei hij. Een medewerker ging mee, en gelukkig ging Marc ook mee en hij zag dat de lampenkap los van de rest geschroefd kon worden. Met dit bewijsmateriaal gingen we naar de politie. Deze agent was voor een keer wel welwillend (in Vietnam en Indonesië dus niet), en via een telefonische onderhandeling met de eigenaar, en mijn dreiging (beetje bluff) dat ik graag naar de rechtbank zou gaan en ik dan nog minder zou hoeven te betalen, ging de prijs eerst naar 60 en toen naar 40 Euro. Zo dat was het boottochtje wel waard, maar nog steeds voelde ik me afgezet.

Van de boottocht in deze omgeving was vooral Hong-eiland mooi. Maar de boottocht annex snorkeltrip bij Ko Phi Phi Don was toch wel het hoogtepunt qua sightseeën. We gingen onder andere naar Phi Phi Leh, een onbewoond eiland waar “the Beach” met Leonardo di Caprio is opgenomen. En inderdaad een schitterende plek, vooral Maya Beach. Het water was voor de eerste keer in Thailand ook kraakhelder hier, dus snorkelen was ook de moeite waard. Ko Phi is een beetje uit zijn voegen aan het barsten, nadat de film het eiland zo bekend maakte.

Accommodatie was nu in het hoogseizoen meer dan drie keer duurder dan op KPN. En in plaats van een bungalow voor je zelf op KPN, eindigde we in een grote schuur, met kleine kamertjes een dubbel matras op de vloer en geen ramen.

Het uitgaansleven is wel aardig, maar na 2 uur s’ nachts sluiten de ‘dansplaatsen’. Wel kun je nog naar Hippy’s bar, die 24 uur per dag openblijft zonder noemenswaardig geluid van muziek. De laatste morgen, was ik de tijd wat vergeten, en het was nuttig dat Marc om 11 uur eens kwam kijken waar ik uithing. Ik was in gesprek met een Australiër en een Amerikaan toen, maar het werd hoog tijd om te gaan inpakken voor onze boot terug naar Krabi die we al geboekt hadden. Vlakbij Krabi hebben we de Tiger Cave tempel nog bezocht, wat je kan combineren met een steile klim naar een pagode op een heuvel, met mooi uitzicht. En daarna scheiden onze wegen, van het eerder wat al te optimistisch geplande noorden van Thailand is het niet meer gekomen voor Marc. Hij vloog terug vanaf Phuket, en zelf ging ik door naar Bangkok, op weg naar de Vipassana-meditatie. Dit zou een radicale verandering van levensstijl betekenen (o.a. niet roken en drinken 10 dagen lang), maar daar werd het ook wel tijd voor. Had me echter te laat opgegeven, dus deze uitgesteld naar maart/april. Ik bleef vervolgens zo’n twee en halve week in Bangkok en omgeving.

Bangkok

De eerste keer Bangkok vanuit Cambodja was nog een cultuurschok geweest in juli, maar nu had ik na een tijdje mijn draai gevonden. Leerde wat goedkopere restaurants en bierplaatsen kennen in ‘Cheap street’ in Banglumpu iets buiten Khao San road. Khao San road blijft me zelf na vier keer Bangkok nog steeds verbazen, ergeren en fascineren. Het gaat allemaal om winkelen, eten, uitgaan en eventueel je haar laten bijwerken in een (fake, als er haar wordt toegevoegd) reggae-kapsel. De ene groep (de Thai) probeert zoveel mogelijk te verdienen aan de andere groep (vooral Falang (westerlingen) maar ook Thaise jeugd). Na twaalf uur of soms twee uur mag er geen bier meer verkocht worden maar op sommige plaatsen nog wel ander alcohol. Het leven speelt zich eigenlijk meer op straat af dan in de restaurants en cafés. Dus je kunt zonder veel uit te geven rustig een paar uur gaan toekijken, ‘how the world goes by’. Het uitgaan in Bangkok heeft me

eigenlijk nooit kunnen bekoren, ben ook nog niet in andere gebieden wezen kijken dan Banglampu. Het beruchte Patpong blijkt een soort toeristische attractie te zijn geworden, maar daar ben ik nog niet aan toe gekomen. Wel kun je in het weekend Engels voetbal zien, en dagelijks 24 uur lang internetten, wat ook wel goede alternatieven zijn als je de volgende dag de hoogtepunten van Bangkok wil gaan fotograferen.

Verder me op de Birdflu (vogelpest) crisis gestort, om een artikel te schrijven, nu ik er midden in zat in januari en februari. Het bleek echter weer het oude liedje, het Agrarisch Dagblad had toegang tot dezelfde informatie als ik; voornamelijk de Bangkok Post, een interview met een vertegenwoordiger van de pluimvee-multinational CPF ging uiteindelijk ook niet door omdat meneer in China was. En een speurtocht op het platteland op zoek naar gedupeerde boeren, zag ik vanwege de taalbarrière, onzekerheden over plaatsing van het artikel en tijdgebrek niet zitten. Dagblad De Limburger reageerde helemaal niet op mijn aanbod, dus op dat moment besloot ik dat een carrière als freelancejournalist er niet in zat. Ook wel weer een geruststellende vaststelling omdat ik meer iemand met een eigen mening ben, die ik vanaf nu niet kunstmatig hoefde weg te stoppen (in dat boek over Azië bijvoorbeeld, waarvan de opzet me vooral tijdens de Vipassana-meditatie steeds duidelijker werd). De andere nuttige bezigheden betroffen vooral het bezoek aan 'Focus on the Global South', een wat radicalere ontwikkelingsorganisatie dan 'Third World Network' die ik in Maleisië bezocht had. Ik werd ook meteen uitgenodigd om deel te nemen aan een tweedaagse conferentie over bilaterale vrijhandelsverdragen.

De birdflu-crisis was inmiddels ook losgebarsten, en na weken van geruchten gaf de regering op 23 januari eindelijk toe dat het geen bronchitis of andere ziekte was. Zowel op deze conferentie als de birdflu-crisis kom ik later terug.

Het is inmiddels 17 mei, en ben alweer een maand terug in Nederland. De plannen om mijn verhaal snel af te maken zijn wat mislukt door allerlei andere prioriteiten. Zo was ik meer dan een week bezig met mijn belastingaangifte, en heb me weer volop gestort op mijn vrijwilligerswerk in de globalisering (en landbouw). Ook heb ik inmiddels kort voor het eerst mijn vele dia's bekeken, altijd weer spannend omdat dit toch het product was van 14 maanden werk. Later zal ik een selectie van zo'n 300 dia's maken uit de ongeveer 7000 kandidaten, voor de diashow (in het najaar) en om te proberen om wat te verkopen aan fotobureaus. Ik was gebleven in Bangkok.

De vogelpest crisis

Net als Nederland een jaar eerder, kreeg Zuidoost-Azië van januari t/m maart te maken met de vogelpest (bird flu). Het kwam vooral in het nieuws toen er ook mensen aan de ziekte overleden in met name Thailand en Vietnam. Het virus betrof dan ook een andere en gevaarlijkere variant van het virus dat in Nederland heerste, en was overdraagbaar van kippen op mensen. Uiteindelijk overleden ongeveer 25 mensen in totaal, en werden tientallen miljoenen stuks pluimvee geruimd. Sinds de overheid op 23 januari na maanden van speculatie eindelijk toegaf dat het geen vogelcholera of bronchitis betrof, maar vogelgriep, stonden de kranten bol. En langzamerhand werd steeds duidelijker dat de overheid vanaf het hoogste niveau een vies spelletje hebben gespeeld samen met de agribusiness.

De pluimveesector bestaat uit 3,2 miljoen bedrijven, waarvan 99% minder dan 1.000 kippen bezit

en vooral voor de binnenlandse markt produceert, en vooral werkt met kippen die nog in contact komen met de buitenlucht. De andere 1% zijn grootschalige kippenbedrijven, die volgens Nederlands bio-industrie-model zowel eieren als pluimveevlees produceren, en contracten hebben met verwerkingsbedrijven die vooral voor de wereldmarkt produceren. De belangrijkste hiervan zijn CPF, Betagro en Saha. Nederland is ondertussen de vijfde grootste importeur van Thais pluimveevlees via deze bedrijven, een vreemde situatie omdat de Nederlandse sector jarenlang zelf een grote exporteur was. In Nederland bestaan er dan ook zorgen over het verschil in eisen op gebied van dierenwelzijn en voedselveiligheid tussen de Nederlandse en Thaise sector, mede waardoor de Thaise bedrijven goedkoper kunnen produceren.

Al in november 2003 werden in Thailand de eerste bedrijven geruimd vanwege het virus dat soms binnen een dag na constatering van de ziekte tot de dood van kippen kon leiden. Pluimveehouders waren ten einde raad, hadden dit nog nooit gezien, maar konden door jarenlange bezuinigingen van de huidige regering Thaksin Shinawatra op regionale landbouw-voorlichtingsdiensten, nergens terecht met hun vragen. Ook kreeg men nooit te horen welke ziekte het betrof. Deze bezuinigingen hadden ook tot gevolg dat er nog maar één onderzoekscentrum was waar men de apparatuur had om de ziekte te kunnen vaststellen. De regering gebruikte dit later als excuus voor de late bekendmaking.

Na het bekend worden van de uitbraak waren de centrale vragen in de (gelukkig nog redelijk onafhankelijke) media: ‘Heeft de overheid doelbewust de uitbraak van vogelgriep verzwegen?’, ‘Waarom?’, en ‘In hoeverre zijn haar nauwe banden met het multinationale bedrijfsleven hier debet aan?’.

Een kritisch commentaar in de Bangkok Post sprak van ‘A policy to force chicken farmers to go totally industrial under giant agro companies.’ En alles wijst erop dat dit waar is. Door de ziekte stil te houden wou men enerzijds belangrijke importeurs als de EU en Japan niet verontrusten, en anderzijds lijkt het erop dat men doelbewust de ziekte heeft laten doorwoekeren om zo de kleine boeren kapot te maken. Een lelijke streep door de rekening voor dit beleid was, dat er ook menselijke slachtoffers te betreuren waren. Het was dan ook het ministerie van Gezondheidszorg, dat mede onder druk van de Wereld Gezondheidsorganisatie de uitbraak van de ziekte bekend maakte, en niet het ministerie van Landbouw waar al in november aanwijzingen hiervoor waren. Voor 23 januari waren er dan ook al 900.000 kippen geruimd met name in de bio-industrie; tegen pluimveehouders werd niets gezegd, of verteld dat het om bronchitis ging. Verder werd er niets gedaan op het ministerie van Landbouw, met de onderzoeksresultaten van de Chulangkorn-universiteit die al in november de vogelgriep constateerde.

Net als in China met SARS een jaar eerder, blijkt er ook een angst te zijn onder overheidsambtenaren om met negatieve berichten naar buiten te komen. Thaksin heeft een cultuur van ‘killing the messenger’ ontwikkeld; hij is een krachtdadige leider die zich in CEO-stijl vooral concentreert op de positieve ‘bedrijfsresultaten’; met name economische groeicijfers. Aan kritische geluiden heeft hij minder behoefte. Hij kreeg ook veel kritiek op de behandeling van de crisis na de bekendmaking van de uitbraak. In plaats van de bevolking onafhankelijke voorlichting te geven over hoe de ziekte te voorkomen, ging hij zich te buiten aan allerlei ‘kippeneetacties’ waarbij allerlei beroemdheden werden ingezet, om aan te tonen dat het absoluut veilig was om kip te eten. Alles was erop gericht om het vertrouwen van de binnenlandse en buitenlandse consument te herstellen. Ondanks of dankzij dit beleid, daalde de binnenlandse kippenvlees- en eierenconsumptie tot een minimum. Ook sloten de EU en Japan voorlopig hun

grenzen voor pluimveevlees. Tegelijkertijd werden 30 miljoen kippen, eenden en andere vogels geruimd, waarbij het grootste deel in zakken gedaan werd en levend werd begraven. Aan risico's op verspreiding van het virus via het grondwater, en al eerder (voor 23 januari) via het oppervlaktewater (waarin de nietsvermoedende pluimveetelers hun dode kippen gooiden), werd voorbijgegaan.

Al gauw was er sprake van een dubbele standaard; kleine pluimveebedrijven in een cirkel rond besmette bedrijven werden zonder uitzondering geruimd, bedrijven in de bio-industrie kregen echter de kans om via een veearts aan te tonen dat ze niet besmet waren, en konden zo hun veestapel redden. Dezelfde dubbele standaard gold tussen mensen met de kostbare vechthanen in de provincie, en deze in Bangkok. Vogelbezitters in Bangkok konden hunnen hanen en ook andere vogels behouden, als men kon aantonen dat ze niet besmet waren. In de provincie zat men overigens niet stil en werden hanen verstoppt, of naar andere gebieden verplaatst. Ook niet gek; de vastgestelde compensatieprijs voor een geruimde kip of haan was 0,80 Euro, de kostprijs voor een nieuwe kip is 2 Euro, terwijl de vechthanen een marktwaarde hebben van tussen de 250 en 2.500 Euro. Een tophaan zou zelfs 15.000 Euro waard zijn.

Al met al kon ook hierdoor de ziekte zich gemakkelijker verspreiden, en begin februari was bijna in elke provincie wel een uitbraak geconstateerd. De massale ruiming en lijken uiteindelijk de ziekte onder controle te hebben gebracht, maar door de onbetrouwbare informatie van de overheid, weet niemand voor hoelang. De slachtoffers zijn uiteindelijk inderdaad de kleine pluimveehouders, die in grote onzekerheid zijn over het werkelijk uitbetalen van de compensaties, die daarnaast niet hoog genoeg lijken om de daling van inkomsten te kunnen opvangen. En dan lijkt de strategie van de overheid (met het bedrijfsleven) succesvol te zijn geweest, men spreekt van een kans om nu eindelijk te sector te moderniseren. Andere slachtoffers zijn natuurlijk de (nabestaanden van de) menselijke slachtoffers, waren zij al in november gewaarschuwd over hoe de ziekte te voorkomen, dan hadden waarschijnlijk enkele mensenlevens bespaard kunnen worden.

De ongekende populariteit van Thaksin kreeg dit voorjaar andere deukjes. Langzaam werd duidelijk dat zijn 'war on drugs', geleid heeft tot minimaal 3000 slachtoffers in de drugshandel, die zonder enige vorm van proces werden vermoord door de politie. Sommige expats spreken over tienduizenden moorden. De VS heeft via een mensenrechtenrapport ook kritiek geleverd op de deze situatie, maar slikte deze na protest van de Thaise regering weer snel in. Dit lijkt weer alles te maken te hebben met de onderhandelingen voor een vrijhandelsverdrag tussen beide landen, die dit jaar van start gaan.

Daarnaast werd er weken massaal gestaakt door medewerkers van de nationale energieproducent EGAT, tegen de aangekondigde privatisering van het bedrijf. Thaksin blijft echter onvermurwbaar, de privatisering moet doorgaan.

Ook zijn behandeling van de crisis rond het moslimgeweld in de drie zuidelijke provincies, leverde hem veel kritiek op. Alles wijst erop dat de meerderheid van moslims hier al jaren gediscrimineerd wordt ten opzichte van de minderheid van boeddhisten, en veel problemen ondervindt in onder andere het moslimonderwijs. In plaats van de dialoog aan te gaan, werd al gauw militair en politieel geweld ingezet. Radicale moslimorganisaties antwoordden met aanslagen op vooral overheidsambtenaren, en gewelddadige berovingen van wapendepots. Het dieptepunt werd eind april bereikt toen gewapende moslims in een hinderlaag werden gelokt, en massaal werden afgeslacht. Weer een typisch voorbeeld van de 'Thaksin-way' om problemen te lijf te gaan.

Update 2022: Ik schreef in 2004 ook nog een artikel over deze vogelgriepcrisis in Thailand dat ik aanbood aan landbouwmagazine Boerderij: <https://guusgeurts.nl/gg/wp-content/uploads/2022/12/04-04-09-Thailand-Vogelpestcrisis.pdf>

Hoogtepunten Bangkok

Toen bleek dat ik niet deel kon nemen aan de Vipassana-meditatie kreeg ik ook tijd om me eens te begeven naar de vele hoogtepunten van Bangkok. Vooral de boeddhistisch tempels maakten veel indruk. Dat geldt vooral voor Wat Arun (met een grote witte pagode met gekleurde mozaïek), Wat Pho (met een liggende Boeddha, en een bijeenkomst van monniken in een tempel voor het kenmerkende grote gouden Boeddhabeeld), Wat Saket (op een heuvel met mooi uitzicht over de stad), en Wat Phra Kaew (de koninklijke en belangrijkste tempel, met een smaragden Boeddhabeeld dat een hele reis door de verschillende voormalige hoofdsteden van het Thaise rijk heeft afgelegd). Bij het koninklijke paleis kreeg ik een toetje; de immens populaire koning kwam net op bezoek. Andere gebouwen die zeer de moeite waard zijn:

- Het Vimanmek-tuinhuis, een soort zomerpaleis voor de koninklijke familie gemaakt van teakhout. Hier worden ook dagelijks traditionele dansvoorstellingen gegeven.
- De National Assembly Hall, met prachtige fresco's in een gebouw met Griekse architectuur.
- Het Nationaal museum, waar je een hele middag voor kan uittrekken.
- De Portugese Holy Rosary-kerk, waar je naar de top kan klimmen van de klokkentoren, met mooi uitzicht over de Chao Phraya-rivier.

Jammergenoeg mag je vaak binnen geen foto's maken, waar ik niet altijd de logica van inzag.

Kanchanaburi

Ik maakte nog een dagtocht naar Kachanaburi, waar de 'bridge over the river Kwai' ligt. Dit is onderdeel van de beruchte Birma-spoorlijn, gebouwd in Tweede Wereldoorlog onder leiding van de Japanse bezetters door Britse, Australische en Nederlandse krijgsgevangenen, maar ook door honderdduizenden Aziaten. Velen overleefden de erbarmelijke omstandigheden niet, en de overleden westerlingen (waaronder 3.100 Nederlanders) liggen gedeeltelijk begraven op twee grote begraafplaatsen in de stad. Er zijn ook verschillende musea aan de bouw van deze spoorlijn gewijd, waarvan het Jeath-museum veel indruk maakte. Het is gevestigd in nagebouwde barakken waar de soldaten sliepen. Er zijn o.a. vele Nederlandse krantenartikelen te vinden waarin overlevenden hun verhaal doen, en verder verschillende tekeningen van het schrikbewind dat de Japanners maar ook Zuid-Koreanen uitvoerden. Opvallend was dat de overlevende Nederlanders een totaal andere ontvangst kregen dan de Australiërs die bij thuiskomst als helden werden binnengehaald. De overlevende Nederlanders werden na de oorlog, of uitgezonden naar Indonesië waar ze deelnamen aan de politionele acties, of kwamen meteen terug naar Nederland waar men weinig oog voor hen had. Het meest schrijnende is dat er bijna geen aandacht is voor de naar schatting 100.000 overleden Aziatische arbeiders.

De brug kun je trouwens beter buiten het toeristische seizoen bezoeken. Het wemelt er van de Chinese en Japanse toergroepen. En omdat de doorgang op de brug vrij smal is, en deze toeristen vooral doorlopen (en niet aan de kant gaan) in eindeloze rijen, moet je opletten niet in het water (zo'n 50 meter lager) geduwd te worden.

Voor deze Aziaten lijkt het meer de zoveelste toeristische attractie waar ze hun traditionele groepsfoto's maken, en een blijk van Japanse bouwkunst, dan een monument waarvoor duizenden mensen gestorven zijn. Een deel van de brug is trouwens geïmporteerd uit Java, en is meer Nederlandse 'bouwkunst'. Hier werd me ook duidelijk dat Azië de komende jaren

overspoeld zal worden door package-toergroepen afkomstig uit de nieuwe Chinese middenklasse, en dat de tijd van alleen westerse backpackers die nieuwe gebieden kwamen verkennen, ver achter ons ligt. In sommige andere Aziatische landen loopt het nog niet zo'n vaart, maar als je bepaalde plekken wat rustiger wil bekijken moet je opschieten.

Ayutthaya

Een paar uur met de trein ten noorden van Bangkok ligt deze oude hoofdstad van het Siamese rijk. Hier woonde de koningen tussen de 14^e en 18^e eeuw, tot de stad verwoest werd tijdens een Birmeese invasie. Het is zeker de moeite waard gedurende een dag of twee, ik had echter de pech dat ik twee dagen bewolkt en regenachtig weer had in de normaal droge tijd. Na een tijdje had ik de (vaak halfverwoeste) tempels wel gezien, dus de olifantenkraal waar ze ook nu nog getemd worden vond ik nog het indrukwekkendste. Dat gold ook nog voor het spektakel in Wat Phanan Choeng, waar honderden Boeddhisten saffraan gekleurde doeken offeren. Deze worden vervolgens naar mannen op een enorm Boeddhabeeld gegooid, die deze aan elkaar vastbinden, en om de schouder van het beeld bevestigen.

In het verleden was er trouwens ook nog een Nederlandse wijk van voornamelijk kooplieden, maar daar is jammer genoeg niets van over. Een treinreis in een overvolle trein bracht me terug naar Bangkok, waar de volgende dag de conferentie over vrijhandelsverdragen zou beginnen. Ik zal hier de volgende keer op ingaan, en ook mijn reis door Noord-Thailand en Laos beschrijven.

Guus Geurts
8 april 2004
Baguio, de Filipijnen